

האדם לנפש חי, ומתרגם לרוח ממללא, ואלו צ' המלות שייכים זה לזה, ששניהם מציאים את האדם לדזיקות צהשי"ת דרך דילוג, ומילה הוא התקשרות הגוף, ופסח הוא התקשרות הנשמה.

בקרבו פסח רואים אנו כי כל ההתעוררות צא מלמעלה. ולכן נקרא פסח כשם שצת, ממחרת השצת, שנותנים להאדם הארה מלמעלה. ואז נוטלים ממנו כל ההארות האלו, ועבודת האדם צימי הספירה הוא שלריך האדם ע"י יגיעתו להגיע לאותן ההארות שירדו צימי הפסח, ואז אח"כ צא שצעות, שנותנים לו צחורה כל ההארות, וכן הענין בצרית מילה, שצעת הצרית צאים אליו כוחות גדולים, ואיתא בצפרים כי יורדים אורות גדולים צעת צרי"מ, ואח"כ נוטלין אותן ההארות ממנו, ולריך הוא ע"י עבודתו להגיע לאותן הכוחות שנתנו לו צעת הצרי"מ ולגלות הכוחות שיש לו ולהוציאם מן הכח אל הפועל, ולכן מצרכין הך הנימול כשם שנכנס לצרית, עס כל הכוחות האלו, כן יכנס לחורה ולחופה ולמעש"ע, עס כל הכוחות האלו, ושיזכה להוציאם מן הכח אל הפועל.

כי אם צא לו עונש כרת על ציעול מצוה, זה סימן שהמצוה היא ההיפוך מכרת, כי כרת פירושה שנכרת מדזיקות צהשי"ת, ואם אנו רואים שיש לו עונש כרת זה סימן שאלו צ' המלות מציאים האדם לידי דזיקות הכי גדול צהשי"ת.

דרשו חז"ל דבר ליה לחלף דור, שקאי על מלות מילה, ומפרש הרה"ק ר' מרדכי יוסף מאיזבילא, כי הכונה שהי' לריך חלף דורות של עבודה צכדי צכ"י וכלו ע"י עבודתם להגיע להמצוה של מילה, כי מלות מילה היא צדילוג, שמגצ"י את האדם צדילוג שלא צהדרגה, וכן מלות פסח היא צדילוג, פסח הוא מל' דילוג, ואלו צ' המלות מציאים את האדם לידי דזיקות צהשי"ת צאופן דילוג, אלא שזה מלד הגוף וזה מלד הנשמה, צרית מילה הוא התקשרות הגוף להשי"ת, ופסח הוא דזיקות של הנשמה, כי פסח איתא בצפרים הוא מל' דיבור, פה סח. כמו שאיתא צגמ. פסחים (פה:): כזיתא פסחא והלילא פקע איגרא, שפסח היא התקשרות של הנפש והנשמה צהשי"ת, ודיבור הוא כח הנשמה, וכדצרי התרגום עה"כ ויפח צאפיו נשמת חיים ויהי

אוצר החכמה

העשר מכות והעשרה מאמרות *

א

השמים וארץ צדצר ה', כמוש"כ צדצר ה' שמים נעשו, כן לעולם ה' דצרך נלצ צשמים, שהצצר ה' שהי' אז קיים לעד וע"י אותו המאמר יש קיום להצריאה צכל עת, ואם היינו מסתכלים צאספקלריא המאירה אז צעת שהיינו רואים אור היינו רואים צחוש את המאמר "יהי אור", האיך שהמאמר הזה הוא כל המליחות והקיום של

בספה"ק מצואר שהעשר מכות צאו לצרר העשרה מאמרות שצבם נצרא העולם. וציאור דצריהם הקדושים הוא, שכל קיום הצריאה הוא רק ע"י הצצר ה' המהוב ומחי' את הצריאה צכל רגע, וכמאמר הכחוצ לעולם ה' דצרך נלצ צשמים, שמאמר השי"ת לא הי' רק צצעת צריאת העולם, רק כמו שצעת צריאת העולם נצראו

ראינו צורך להעתיק כאן קטע משיחה לפרשת בא, שמבאר ענין העשר מכות וחשייכות ביניהם להעשרה מאמרות.

1234567

המלריים גם צמכה א', אלא כמו שמפרש הכחוש, "כי עתה שלחתי את ידי ואך אתך ואת עמך צדצר ותכחד מן הארץ, חולם בעצור זאת העמדתיך בעצור הראותך את כחי ולמען ספר שמי בכל הארץ", שע"י רבוי האותיות והמופתים יתרצה ויחזרר שצחו של מקום, והוא כעין תירץ המשנה, להפרע מן הרשעים וכו' וליתן שכר טוב ללדיקים שמקיימין את העולם שנצרא בעשרה מאמרות, וכמו שמצואר בשפ"א כי אלו הי' העולם נצרא צמאמר א', הי' ניכר לעין כל המאמר הי' המהוב את הכל, וע"י רבוי המאמרות נתגדל הכסתר בכל מאמר, עד שיש מקום לעבודה ולבחירה, וע"י נתגדל הכבוד שמים ע"י עבודת הלדיקים, כן צמלרים ע"י רבוי המכות וחזרר הכבוד שמים שיש צהצריאה.

תכליתם של העשר מכות הי' להיפרע מן הרשעים, וליתן שכר טוב ללדיקים, וכמצואר צמדרש שהמכות היו נגוע ורפוא, נגוע למלרים ורפוא לישראל, שע"י כל מכה נתגלה אוחו מאמר הי' שצכוחה ליפרע מן הרשעים, וליתן שכר טוב ללדיקים, נגוע להמלריים ורפוא לישראל, וצזה יש להצין דצרי המדרש על הקרא (ר"פ וארא) וידצר חלקים אל משה וידצר אליו אני הי', ואמרו חז"ל חלקים אני למלרים ואני הי' לישראל, והיינו שצאותו מכה שהי' מדת הדין המרומז בשם חלקים להמלריים, הי' מדת הרחמים המרומז בשם הוי' לישראל, ואלו צ' התכליתים שהי' בכל מכה ומכה מצאר הקרא להדיא, למען שתי אותותי אלה בקרצוי, הנגוע למלרים, ולמען תספר וגו' וידעתם כי אני הי', הרפוא לישראל.

ב

כל מכה מהעשר מכות הי' מקציל ומכוון כנגד מאמר א', וכסדרן של העשרה מאמרות.

האור, רק שהקצ"ה צרא את עולמו צאופן שיהי' העלם צהצריאה, ושלא יהי' ניכר לעין כל הדצר הי' המהוב את הכל, וכד' החי' הרי"ם ז"ל שעולם הוא מלי' העלם, וממילא יש הסתירים המעכבים את האדם מלראות את הדצר הי' צאספקלריא המאירה כנ"ל. ובכן יש מליאות של צחירה, שהיא ציד האדם לצחור צעוב ולהכיר את הצורא, ובן להיפוך יש מליאות של צחירה צרע ח"ו, לכפור צמליאות הצורא וצהשגחתו התמידית צקרצ הארץ, וצהו מפליאות הצורא ית' שיהי' מליאות כזה לכפור צמליאותו, כמאה"כ (תהלים סו' ג') צרוב עוזך יכחשו לך אויבך, שצהו מגצורות השי"ת הכי גדולים שיהי' מליאות כזה של יכחשו לך אויבך, מליאות של יודעים רצונם ומחכוונים למרוד צו.

הסתירות אלו שיש צהצריאה, גורמים שיהי' נראה לעין האדם כאלו סדר הטצע שסידר הקצ"ה צעולמו הוא הכרחי, וכאלו כל סדרי העולם ומאורעותיו תלויים צהסצה והמסוצב, ואין ניכר לעין האדם העשרה מאמרות המהוים קיום הצריאה בכל רגע ורגע, ולצורך הצה הוצרכו העשר מכות לצרר המאמרות, לצרר ולצמת מליאות הצורא וצהשגחתו, ובן מצואר צדצרי הרמצ"ן (סו"פ צא) שצה הי' תכלית העשר מכות ולכן כתיב "למען תדע כי אני הי' צקרצ הארץ", להורות על הצשגחה כי לא עזב אותם למקרים כדעתם, ואמר לעמן תדע כי להי' הארץ, כי הם שלו שצראם מאין, ובן אמר בעצור תדע כי אין כמוני צכל הארץ להורות על היכולת שהוא שליט צכל ואין מעכב צידו, כי צכל זה היו המלריים מכחישים.

וכמו שצהעשרה מאמרות מקשה המשנה (פ"ה מ"א דאצות) והלא צמאמר א' יכול להצראות, כמו"כ צודאי הי' שייך להכניע את

של פרעים, ולכן צריחת יום שני הוא ענין של רצוי, [מלמד כי עלם הדבר שיש מליחות של יום שני הוא רצוי, מה שנעשה מיום אחד ליום שני, זה ה' ענין של רצוי], וצריחת היום של הצדלה מורה על ענין הרצוי, שע"י הצריחה של הצדלה נעשה הרצוי פרעים צהריחה. וזהו כונת הגמ'. חילק מעשיו ומלך עליהם, שחלק מעשיו והצדיל בין הפרעים צהריחה, ואז ה' שייך צחינת מלך, צהחינה של אין מלך בלא עס.¹

¹אה"ח 1234567

ארבה הוא מלשון רצוי, ולכן צא הארבה צרצוי וצכמות גדולה, וע"י מכת ארבה נתזרר המאמר ה' של יהי רקיע, הצריחה של הצדלה, כי צאמת עס המאמר ה' של יהי רקיע ה' השפעה של דעת, כי להצדיל בין כל פרע ופרע, לריכוס הדעת להכיר החילוקים שיש בין כל פרע ופרע, וכמאמר חז"ל (ירושלמי פ"ה דזרכות) אם אין דעת הצדלה מנין, שהצדלה צא מתוך צהירות הדעת, ולכן הצריחה של יום שני שהי' צריחה של הצדלה צא עמה השפעה של דעת, להבחין ולהכיר הצדלה, וכשנחזון צהפרשה נראה איך שע"י מכת ארבה צא הארה של דעת.

במכת ארבה כתיב 'הערס תדע כי אצדה מלרים', עס מכת ארבה ה' השפעה של דעת, וגם אלל המלריים נתגברה מדת הדעת, אך גם בהשפעה של דעת ה' צהחינה של נגוע למלרים, שצאמת כפי ההתגברות של המכות ה' קשה להמלריים לסבול אותם, והיו צאמת נכנעים

ונצאר כעת הג' מכות האחרונות הכתובים צפרשת צא, ארבה, חושך, מכת צכורות האיך הם מכוונים כנגד הג' מאמרות הראשונות, מהעשרה מאמרות. כי צירור המאמרות היו מלמעלה למטה, כי המאמרות היו צהשתלשלות צלמאום אחר למאום, וכמו שכבר אמרנו צסם השפ"א כי אלו ה' צריחת העולם צמאמר א', המאמר של צראשית, לא ה' צעולם הסתר כלל, וצכל מאמר נשתלשל הארת הצורא ית' ליותר למאום, ונתלמלמה גלוי כצודו ית' צתוך הצריחה, ולכן צירור העשרה מאמרות היו מלמעלה למעלה, כי ע"י המכה הראשונה נתגלה ההסתר של המאמר העשירי, וכן כסדר עד שהג' מכות האחרונות מכוונים נגד הג' מאמרות הראשונות. וצודאי דברים האלו הם עמוקים מהשגתינו, אבל כד נעיין בזה נוכל לראות קצת הכיוון של אלו הג' מכות לאלו הג' מאמרות.

כתיב ויאמר אלקים יהי רקיע צתוך המים ויהי מצדיל צין מים למים, זו היתה המאמר השלישי, הצריחה של יום שני, וצגמ. ר"ה (לא). איתא ציום שני מה היו אומרים גדול ה' ומהולל מאוד, על שם שחילק מעשיו ומלך עליהם, והשירה שהיו אומרים צכל יום ה' מכוון נגד הדברים שנצראו צאותו היום, ולהביא לידי גלוי הצריחה של אהו: היום, ומהגמ'. משמע כי צריחת יום שני ה' ענין הרצוי, והציחור הוא, כי רצוי שייך רק כשיש הצדלה, כי ע"י הצדלה שהצדיל הקצ"ה בין כל הפרעים צהצריחה, יש כאן רצוי

¹ כתיב (יהושע כד' ג') וארבה את זרעו ואתן לו את יצחק, ולכאורה מה רבוי הוא זה, הלא הפסוק מסיים ואתן לו את יצחק. אך הענין הוא כי יצחק שמדתו מדת הגבורה ענינו הוא מה שכולל בתוכו כמה גוונים וכוחות, והוא שליט עליהם ומאחדם וזהו בחינתבבוי, (באברהם כתיב אחד ה' אברהם, [ולכן ה' עקר כ"כ זמן רב]), ובאריז"ל מבואר שארבה בגימטריא יצחק, כי ארבה שהיא ענין של רבוי בא ממדת יצחק. [ובפ"י על ההגדה להרה"ק המגיד מקוזניץ ז"ל הקשה למה רמז האריז"ל שארבה בגימטריא יצחק הלא הפסוק מסיים להדיא ואתן לו את יצחק ומבאר שם כי מה שהרבה זרע לאברהם ה' כדי שיהי' בחירה ביצחק, והי' רגיל לחזור על מאמר הזה בכל שנה בליל הסדר, והוסיף כי יכולין לפרש בפשטות כי רק ע"י מה שהירבוי זרע לאברהם ה' יצחק נקי מכל סיג ופגם, וכידוע מספה"ק כי מה שהי' לאברהם בנים אחרים ה' בכדי שהרע יצא לחוץ, וישאר יצחק נקי מכל סיג ופגם. (המסדר)]

מחמת אי היכולת לסבול העונשים, [הכנעה אי אמיתית], והמלריים השתמשו צמדת הדעת לחזק ולהכניד את לבם, שיהי להם תקיפות הדעת לסבול העונשים ולא להיכנע מפניהם.

אצל בני ישראל ג"כ מלינו שטם המכה של חרצה צא השפעה של דעה, דכתיב "ולמען חספר צאזני בנך וזן בנך את אשר התעללתי במלרים ואת אחתי אשר שמתי צם וידעתם כי אני ה'", הרי מפורש צחורה שהתכלית של מכת החרצה, צבחניה של רפוא לישראל, ה' שיתרצה אללם מדת הדעת, להכיר השגחת הבורא, לצוא להכרה של וידעתם כי אני ה'.

ג

מכת חושך מכון כנגד המחמר השני של העשרה מאמרות, יהי אור ודבר זה אין לריך לפנים, וכמבואר בקרא הנגוע למלרים והרפוא לישראל, שלהמלריים ה' חשך, ולכל בני ישראל ה' אור צמושבותם, כי צעת צריחת העולם כתיב וחושך על פני תהום, וחושך זה לא ה' רק העדר אור, רק ה' צריחה של חושך וכמבואר צרמב"ן צפרשת צראשית, וצשעת מכת חושך נחגלה ונחצרה המחמר יהי אור, שהמלריים שלא

האמינו צהקצ"ה וצהשגחתו העליונה על הצריחה, לא יכלו להחאים עלמם עם המחמר יהי אור, לכן ה' אללם מליחות של חושך, "וימש חושך". וכמבואר צמדדש שהי ממשות של חושך, כמו שהי לפני המחמר יהי אור, חושך על פני תהום. אצל צנ"י היו הכלים הראויים לקבל המחמר הזה, ולכן אללם כתיב ולכל צנ"י ה' אור צמושבותם, שהאיר להם האור מהמחמר יהי אור, ולכן איתא צספרים שהאור שהי לצנ"י אז ה' אור הננוז מששת ימי צראשית, האור מהמחמר יהי אור.

מכת העשירית, מכת צכורות, מכון ומקביל כנגד מחמר הראשון, המחמר של צראשית וכמבואר צגמ. ר"ה (לצ.) צראשית נמי מחמר היא, אף דלא כתיב לשון ויאמר, כי צעת ההצברה מאין ליש לא שייך כלל אמירה, אצל נחשצ למחמר, כי הוא ג"כ גלוי צהצריחה, וצמכת צכורות ה' התגלות חלקות צבחנית הדרגא של מחמר זו של צראשית, כי כבר ביארנו צשם השפ"א כי כונת המשנה הלא צמחמר א' יכול להצרחות הוא להמחמר של צראשית, ואלו ה' הצריחה רק צמחמר של צראשית, לא היתה הסתר כלל צהצריחה, והיתה ניכר צכל הצריחה המחמר

יהי מרגלא בפומי להגיד בשם הרה"ק מאיזביץ ז"ל, דבעצם דיבור יתירה היא סתירה לחכמה, ופגם במדת הדעת, וכדאיתא סייג לחכמה שתירה, וזהו הביאור במה שאומרים בפייט הדעה והדיבור לחי העולמים, כי כל הדברים שמחשבים שם הם סתירה זה לזה, ואומרים כי רק אצל הקב"ה שייך שיהי שניהם ביחד, וזהו מה שאומר, כי אצל בשר ודם הדעה והדיבור הם תרתי דסתרי, ורק אצל הבורא ית' אין הדיבור סתירה לדעה. וזהו כונת הכתוב ולמען תספר באזני בנך וכו' וידעתם, כי ע"י הרבוי סיפור יציאת מצרים הסיפור ישפיע רבוי דעת, עד שכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח, שהאדם נתעלה ונעשה בעצמו משובח, ואין להאדם לחשוש כי ע"י רבוי הסיפור יהי לו איזה פגם במדת הדעת.

י נמצא דבשעת מכת חושך ה' אצל ישראל מציאות של אור, מצד המחמר יהי אור, ואצל המצריים ה' מציאות של חושך, ואף שהיא ב' הפכים בנושא א', כבר ביאר המהר"ל כי דבר זה שאין שייך שני הפכים בנושא א', הוא ג"כ בריאה, והוא רק מחוקי הטבע, והאדם נברא עם המושג הזה, אבל למעלה מסדר הטבע, כשבטל כל ההסתירות אין חוק כזה, אין סתירה בין האור להחושך, ושייך שיהי ב' הפכים בנושא א', ואף שלנו אין מושג כזה, היינו כנ"ל שאנו נבראים עם מושג של אין שתי הפכים בנושא אחד. (וכמו שהמושג של „אמתא באמתא היכי יתיב“, הוא רק מחוקי הטבע, אבל למעלה מן הטבע אין כלל כזה, ולכן ארון עצמו לא ה' מן המדה).

י ומבואר במקו"א כי גם בהעשרת הדברות, הדיבור הראשון של אנכי לא נאמרה בלי ציווי, כי ע"י הדיבור של אנכי ה' הוויית עם ישראל מאין ליש ולא ה' שייך מושג של אמירה, (וידוע מספה"ק כי העשרת הדברות מכוננים להעשרה מאמרות, וע"י העשר מכות באו העשרה מאמרות לידי גלוי של העשרת הדברות, ע"י בשפ"א פ' תרל"א).

של צראשית, וצעת מכת זכורות נתגלה במאמר של צראשית, שכל הסחירות שנגרמו ע"י רצוי המאמרות ורוב הלמנוס נתצטלו צעת המכה הזו, וכמו שכתוב אני יולא צתוך מזרים ותרגם אונקלם אנה מתגלי, היינו שה"אני" שהוא מלוצש ומוסחר צדרכי הטצע, יולא מתוך כל הלבושים וההסתירות, ונתגלה צתוך הצריאה האני המכה את כל הצריאה, והי' ניכר לעין כל איך שהקצ"ה מכה את כל הצריאה, וזה הי' הצירור וההתגלות של המאמר הראשון, המאמר של צראשית.

בני ישראל יש להם שייכות להמאמר של צראשית, וכמו שאמרו חז"ל צשביל ישראל שנקראו ראשית, ולכן נמשכו אחר ההתגלות הקדושה שהי' צמכה זו, ההתגלות מהמאמר של צראשית, וצאותו שעה נתקדשו בני ישראל צקדושה זו של הראשית, ולכן צאותה שעה נתקדשו הצכורות בני ישראל, הראשית שצראשית, ואף שהיו בני ישראל שקועים צמ"ט שערי עומאה, אבל היות שבני"י צנקודה הפנימיות שלהם שייכים להנקודה הזו של ראשית, לכן צעת שנתגלה הראשית נמשכו אחריו. וזה הי' הרפוא לישראל.

המצריים שהיו לגמרי תחת סדר הטצע לא הי' להם שייכות להראשית, ולכן צכורי מזרים, הראשית מזד הטומאה, לא היו יכולים לסבול

ההתגלות הקדושה של ה"ראשית", שהי' להם קלת אחיזה בהראשית, והי' צצחינת ראשית גויס עמלק ואחריתו עדי אובד, והם צרחו מההתגלות הקדושה של הראשית צצחינת "ערק מקמי" מרי", עד שנתצטלו לגמרי ונתדצקו צההעדר שהוא היפוך הראשית, ולכן "ומת כל צכור צארץ מזרים", וזה ההתגלות של הראשית צעלמו הי' הנגוע למזרים ורפוא לישראל, חלקים אני למזרים ואני הי' לישראל.

תרי ציארנו האיך שג' מכות אלו האחרונות הולילו כוחות של כלל ישראל (מן הפנים) לידי גילוי ונתצברה ונתגלתה מדת הדעת של כלל ישראל (ע"י מכת הארצה) ומדת הבינה והאור של כלל ישראל (ע"י מכת חושך) – והראשית של כלל ישראל – שהוא ג"כ מדת החכמה כמו שתרגם תרגום צראשית צחוכמתא (וכדכ' צחכמה יסד ארץ) ונתדצקו צחכמה. אלו הם הג' גילויים שנתגלו צצחי רפוא לישראל ע"י ג' מכות אלו.

אמנם גילויים אלו לא היו רק (אז) פעם אח' וכמוש"כ רמז"ן סו"פ צא ואח"כ חזרו תחת סדר הטצע, אבל ע"י הזכרת יל"מ ועשיית המלות שהם זכר ליל"מ, וצפרע ע"י סיפור יל"מ צליל פסת, יכולין לעורר השגות אלו של חכמה צינה ודעת שנתגלו אז.

כתיב (במדבר ח' יז) כי לי כל בכור בבני ישראל וגו' ביום הכיתי כל בכור בארץ מצרים הקדשתי אותם לי ומבואו שאותה ההתגלות שהי' נגוע להמצריים, "הכותי כל בכור", הי' ג"כ רפוא לישראל, "הקדשתי אותם לי".

